

HITLER SE BO ZNESEL NAD NEW YORKOM...

Berlinska radijska postaja je poročala o velikem napadu na Berlin in angleška radio postaja (BBC) je prejela nemško grožnjo, da bodo nemški bombniki v plačilo za napad na Berlin bombardirali ameriška mesta ob vzhodni obali.

Po berlinskem radiju je govoril nek "Amerikanec" s posebnim namenom, da posvari Amerikance, kaj jih še čaka.

Oznanjevalec je rekel, da bodo Nemci v bližnji bodočnosti bombardirali ameriška mesta in pred vsem New York, Boston in Washington.

V ponedeljek ponoči so Angličani izvedli največji zračni napad na Berlin v celi sedanji vojni.

Bombniki so prileteli nad nemško prestolnico navzlic hudemu obrambnemu ognju ter so spuščali štiri in dvetonske bombe, katerih ena sama porušila cele bloke hiš. Poleg tega je bilo vrženih še več tisoč vžigalnih bomb.

Angleško zvezo ministrstvo pravi, da je imel napad "dober uspeh", ki pa je moral imeti ničevalne posledice, kajti vrženih je bilo 900 ton bomb; proti zraku so se dvigali visoki stebri plamenov in sij požara je bilo videti 200 milj daleč.

Ta napad na Berlin je bilo mnogo večji, kot katerikoli nemški napad na London, kajti pri največjem napadu je bilo na London vrženih največ 450 ton bomb.

Z napada se ni vrnilo 19 aeroplanov. Poleg Berlina pa so

bombniki bombardirali še druga mesta v zapadni Nemčiji ter so tudi vrgli mine v nemške vode.

Berlinski radio je naznanil, da je bilo pri napadu ubitih 191 ljudi in 268 ranjenih.

Bombe so padale največ okoli najvažnejše berlinske ulice Unter den Linden, v čije bližini se nahajajo najvažnejša vladna poslopja, med njimi tudi nova kanclerska palača. Popolnoma je bila porušena velika katoliška katedrala sv. Hedvike.

Angleži že nad en teden dan za dnem bombardirajo nemške kraje, ter so posebno bombardirali Wilhelmshaven, Nuerenberg, Kolin in v ponedeljek Berlin.

Podtanjnik v zračnem ministrstvu stotnik Harold Balfour je rekel, da sedanji zračni napadi na nemška mesta pomenijo pripravo za veliki vpad zaveznikih armad v Nemčijo.

AMERIKANCI V TUNIZI- JI NAPREDOVALI 23 M.

Amerikanci so se po veliki zmagi v Kasserine prelazu in v njegovi okolici razcepili na dva oddelka ter so napredovali 23 milj proti vzhodu in zavzeli Sbeitlo in ravno tako proti jugozapadu, kjer so zavzeli Ferano.

RUSI NAPREDUJEJO NA TREH FRONTAH

Rdeča armada, ki je v treh mesecih napredovala 400 milj, navzlic velikemu blatu, ki je nastalo vsled zgodnje pomladi na južni fronti, in navzlic nemškemu ojačenju prodira dalje na treh poglavitnih frontah.

Polnočno poročilo iz Moskve naznanja velike ruske uspehe na zapadno od Kurška in Harkova, ob gorenjem Donecu, zapadno od Rostova in na Kavkazu, kjer so Nemci precej zadržali rusko prodiranje.

Glede severozapadne fronte, kjer je maršal Timošenko osvojil 900 kvadratnih milj ozemlja in zavzel 302 vasi, Moskva ničesar ne poroča, kar je značilno, kajti kadar so v teku velike vojne operacije, jih Moskva ne omenja in jih vselej prej omeni Berlin, kadar pa je dosežen kak večji uspeh, tedaj ga pa tudi Moskva naznani.

Bojevnica za ženske volilne pravice umrla

Yonkers, 27. feb. — Miss Sara McPike, prva ženska delavska tajnica države New York, ki je bila tudi ena od najvnetejših boriteljic za pridobitev ženske enakopravnosti, je umrla na svojem domu tukaj 26. februarja.

Sara McPike je bila imenovana za tajnico delavskega državnega departamenta v letu 1923 po governerju Smithu, ter je držala to mesto sedem let. Tekom te dobe je pomagala pri boritvi osemurni delavnik za ženske delavke v državi ter mnoge odredbe v pogledu delovnih razmer za ženske delavke.

Z ozirom na njeno delovanje za ženske volilne pravice, gre njej največ kredita, da je bila premagana opozicija duhovščine proti enakopravnosti žensk. Miss McPike je nosila prvi prapor za žensko enakopravnost v povorčki po Peti aveniji v New Yorku v letu 1907, ko je korakala na čelu 3000 žensk.

V letu 1917 je šla na čelu delegacije 36 žensk v Baltimore k kardinalu Gibbonsu, ki je zelo nasprotoval navedbi ženske enakopravnosti ali emancipacije. Po obisku te ženske delegacije pri njem, pa je kar docela o stvari umolknil in katoliška opozicija je s tem znatno ponehala.

RUSKI PIJONIRJI NA DELU

Ruski vojaki postavljajo nov začasni most čez neko reko.

JUGOSLOVANSKE GUERILKE

New York. — ONA poroča, da je dobila od Jugoslovanskega informacijskega centra informacije, da se bori v Jugoslaviji proti zasednim oblastim in silam na tisoče žen in deklet, ki izvajajo sabotažo ter vršijo razne misije podtalnega boja.

Ena Jugoslovanka je vodila skupino kmetov v napadu na mesto Šabac, ki je bilo zasedeno po Nemcih in nekje v Bosni je četa deklet več dni zadrževala nemški napad.

Odpor jugoslovanskih žensk proti ošiščnikom je opisan v pamfletu, katerega je pripravila profesorica Pavlina Albal, ki je bila učiteljica v Belgradu, ter predsednica Jugoslovanske zveze univerzitetnih žensk skozi dobo deset let.

Profesorica je izjavila, da poleg tega, da se jugoslovanske ženske aktualno bori jo ob strani partizanov in četni-

kov, vršijo tudi važne službene dolžnosti pri vzdrževanju zvez med raznimi guerilskimi oddelki in edinicami.

"Ženske so glavne raznašalke pamfletov, letskov in razglasov, potom katerih se širijo med prebivalstvom vesti o poteku bojev na raznih frontah in se spodbujajo ljudstvo na odpor," piše avtorica brošure in pravi, da znajo ženske spretno skriti vse te papirje v klobu, bluze, rute in kosare.

Opisano je tudi to, kako so Nemci odvedli na prisilno delo v Nemčijo na tisoče jugoslovanskih deklet, ki morajo sedaj garati tam kot tovarniške, poljske in hišne sužnje. Mnoge druge so naciji odvedli v vojaška taborišča, kjer morajo služiti pohoti podivjanega nacijskega vojaštva.

Prazno letalo napravilo 2000 milj dolgo pot

Washington. — Štirimotorno letalo "Liberator" je preletelo dva tisoč milj poti preko Atlantika in Mehškega zaliva brez pilota ali posadke, ter je končno tresčilo na tla na neki mehiški gori.

Posadka je poskakala iz letala blizu floridske obale, ko je izgledalo, da letalo ni moč več naravnati. Opazili so, da je prazno letalo nadaljevalo svojo pot v smeri proti severu in zato je velika nganka kako se je zgodilo, da je tresčilo ob gorski vrh v Mehiki. Možnost je, da so letalo zasukale hude zračne nevihte, pa je potem letelo v nasprotno smer.

Šest mož posadke, ki so poskakali iz pokvarjenega letala, je bilo rešenih, ostalih pa še niso dobili in jih smatrajo za izgubljen. Med fanti je več letalcev s slovanskimi imeni.

Miss McPike je bila rojena v Emporium, Pa. Aktivna je bila vedno v raznih ženskih organizacijah in politično je bila pristajala demokratske stranke, a v letu 1940 je podpirala Wendella Willkieja.

Točni kongresniki

Washington, 25. feb. — Med tem, ko so nekateri kongresniki in senatorji vedno pripravljali kritizirati delavce zaradi izostajanja od dela v vojni industriji, stavijo pa sami kaj slab vzgled, ker danes je bilo zbranih od 435 članov zbornice komaj 125 kongresnikov, ko se je debatiralo o važni predlogi glede razporeditve irigranega ozemlja okrog Grand Coulee Dama, da se prepreči špekulacija z zemljiško vrednoto v tem kraju.

Vse popoldne, ko se je vršila o stvari debata, je bilo samo kakih 75 republikancev in o-krog 50 demokratov v zbornici. Demokratje, katerih je v zbornici večina, so izostali v večjem številu.

Predloga je za vladni nakup privatno lastovanih zemljišč v okolici velikega rezervorja, da se bo moglo tako prodati po zmernih cenah zemljo posameznim kupcem, ki si bodo hoteli postaviti svoje domove in obdelovati farme.

Širokost reke Amazon

Širina reke Amazon meri več kot miljo in pol na nekaterih mestih.

Tak kongresnik!

Kongresnik Cooley (dem. N. C.) je šel neki dan pretekli teden na strelo kongresne zbornice, da vidi kako je zavarovana za slučaj napada iz zraka. Na strehi je videl lesene topove in lesene vojaške in je to stvar takoj vrgel v javnost, češ, da je zbornica zavarovana z lesenimi topovi in stražami.

Nekaj časa je bil možak prepričan, da je njegovo odkritje velike važnosti in je kritično o-žigosal toliko zanikrnost armade — ali njegovo veselje ni dolgo držalo, kajti armada je po-jasnila, da so leseni soldati in topovi potrebni zaradi boljše varnosti pred napadi, ker so-vražnik nikdar ne ve kje na strehi je živ in kje lesen vojak. To je moderen način varanja napadalcev, je dejala armada in kongresnik je seveda umolknil.

Zdaj nekateri listi pišejo, da bi moral biti kongresnik prav-zaprav kaznovan, kakor kaka druga oseba, ki bi si drznila hoditi oprezati na zavarovano streho zbornice in potem izda-jati vojaško tajno, na kak na-čin, da je streha zavarovana.

Tri medalje v treh dneh

Washington. — Poveljujoči poročnik Leroy C. Simpler, iz Milton, Del., vodja napadalne-ge škadrona, ki je zbil iz zraka 72 japonskih letal, ter uničil najbrž še 16 drugih na Solo-monskih otokih, je prejel 27. feb. svoje tretje odlikovanje — zlato zvezilo. Prejšnji dan je prejel letalski križec za izre-dne zasluge in dan poprej mu je izročil mornariški tajnik Fr. Knox mornariški križec.

Klanje židov v Rostovu

London. — Radijsko poročilo iz Moskve je podalo poročilo o strašnem pokolju židov tekem druge okupacije mesta Rostova po nacijih.

Številke, ki temeljijo na pri-bližni sestavi faktov kažejo, da je bilo pobitih od 15 do 18 ti-soč židovskih prebivalcev. Naci-ji so jih pobijali v živalskem vrstu in v botaničnih vrtovih mesta, kjer so jih streljali v množicah.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Izpred vojaškega sodišča

(Posneto iz ljubljanskega "Jutra" z dne 14. oktobra 1942 v izvirmem besedilu.)

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljništva Oboroženih sil za Slovenijo in Dalmacijo, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti: Gorkiču Dušanu, sinu Aleša in Lipovec Albine, roj. 21. 3. 1922 v Ljubljani in tamkaj bi-vajočemu v Splitski ulici 11, na-begu, obtoženemu:

a) zločina po čl. 4 Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941, ker je sodeloval pri prevratni dru-žbi, ki je imela namen nasilno spreminiti politično in social-no ureditev v državi;

b) zločina po čl. 5 Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941, ker je sodeloval pri oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da vrši zločine proti državni o-sebnosti;

c) zločina po čl. 5 Ducejevega razglasa z dne 3. 10. 1941, ker je z razširjanjem listov proti-ilijanske vsebine "Slovenski poročevalec" in "Mlada Slove-

nija" vršil propagando z namenom, da nasilno spremeni politično in socialno ureditev v državi;

d) zločina po čl. 2 Ducejevega razglasa z dne 24. 10. 1941, ker je bil protipostavno v posesti vojnega orožja in streliva.

Iz teh razlogov izreka sodišča Gorkiča Dušana za krivega pri pisanju mu zločinov prevratne družbe, prevratne propagande in sodelovanja pri oboroženi četi ter ga kot takšnega obsoja v dosmrtno ječo z vsemi zakoniti-mi posledicami, vključno pla-čila procesnih stroškov in vzdr-ževanja v zaporu.

Glede na čl. 489 kazensko-pravnega postopka oprošča i-stega Gorkiča obtožbe posesti in streliva zaradi pomanjka-nja dokazov.

Odreja enkratno objavo te sodbe v izvlečku v listu "Ju-tru" v Ljubljani in "Piccolo" v Triestu.

Ljubljana, 8. oktobra, 1942. — XX.

Rusija noče odgovoriti na japonsko vprašanje o svoji bodoči politiki na Daljnem Vzhodu

London, 28. feb. — Kakor po-roča ONA je Japonska pobara-la Rusijo o njeni bodoči politiki in stališču na Daljnem Vzhodu v slučaju nemškega poraza.

Dobre informirani krogi pravi-jo, da je bil japonski poslanik Sato že večkrat instruktiran po Tokiju, naj skuša dobiti kako jasno sliko glede sovjet-skega stališča v tej zadevi, toda dozdaj je še vedno dobil samo ta odgovor, da se Rusija sedaj bori na življenje in smrt proti tujemu vpadniku in ji je radi tega nemogoče izraziti kakršno koli mnenje glede bodočih od-nosov s svojo japonsko sosedo na Daljnem Vzhodu, razen se-veda tega, ker vključuje teko-ča pogodba med obema dežela-ma.

Razočaran, se je Sato tekom zadnjih tednov, ko je bil umik nemških čet na višku, ponovno obrnil na pristojne osebnosti, da uvidi ako bi ne bilo morda mogoče urediti kakšnega spora-zuma med Nemčijo in Rusijo; pri tem je Sato zelo povečeval razlike med Rusijo in njenimi anglososkimi zavezniki.

Odgovor na to je bil menda povzet po javnih izjavah Sta-lina in tako so se uradniki, ki so bili vprašani za kako jasno izjavo, izvili z javnimi izraza-nji Stalina.

Medtem pa prihajajo vesti iz Tokija, da smatrajo gotovo industrijski velikaši, kakor tu-di starejši vojaški in mornariški častniki, da so japonske si-le preveč na široko raztresene po Tihem oceanu. Sicer ne de-lajo vtisa, da goje kako bojazen v tem oziru ali opaziti je vkljub vsemu veliko zaskrbljenost vsled možnosti zavezniškega napada na glavno ozemlje Ja-panske.

Poročevalec Post pogrešan po bombnem napadu

London, 27. feb. — Robert Post, znani poročevalec lista New York Timesa, se je udele-žil napada na nemško mesto Wilhelmshaven in se ni vrnil. Smatra se, da je bil ali ubit, ali pa je morda skočil iz bombnika s padalom ter prišel v roke

PRIDELEK BOMBAŽA V ARIZONI

Isti pridelovalci bombaža, ki so lansko jesen zastavljali v Arizoni proti vladnim regula-cijam za delovno silo, je bilo prvotno rečeno, da bodo čete jim pomagale pospraviti bom-baž. — (Poznejše poročilo pravi, da ni pomanjkanje delavcev tako kritičen, da bi mogli vo-jaki se udeležiti tega dela.)

Vlada je skušala problem pomanjkanja farmskih delav-cov rešiti s tem, da se je dogo-vorila z Mehiko za uvoz mehi-skih delavcev, za prevoz kate-rih bi plačala vlada, farmarji pa bi jim plačali po 30 centov na uro. Plantažniki pa so vladno ponudbo zavrnili, če-prav so zelo potrebovali obiral-ce bombaža. Vlada je nato zvi-šala ceno bombaža, ki ga je ra-bila za armado, da jim povrne odvise stroške za najetje de-lavcev, toda odklonili so tudi to. Šele, ko je vlada v drugi po-višala ceno bombaža, so pričeli nekateri manjši farmarji sode-lovati v vladnim programom in končno je bila delavcem plačana določena minimalna mezd, a nekateri veliki plantažniki sploh niso hoteli pristati na regulacije in so šani na svojo roko najemali delavce, kolikor in kjer so jih že mogli dobiti.

Nacijski zmaj golta vse

Washington. — ONA poro-ča, da naciji tako zelo izseku-jejo francoske gozdove, da bo zaloga lesa v Franciji docela izčrpana ob koncu vojne ako se to uničevalno nacijsko delo ne znanstavi na kak način. Neki francoski časopis je izjavil bo-jazen v tem oziru.

Nacijsko kontrolirani list "Petit Dauphinois" piše, da je nemška administracija v Fran-ciji povečala število gozdarskih delavcev tako, da je petkrat večje, kot je bilo pred nemško zasedbo Francije. Vkljub temu, pa naciji še niso zadovoljni s količino produkcije lesa in ho-čejo imeti še večje dobave.

Nemcem kot vojni ujetnik. Pet drugih poročevalcev, ki so se u-deležili bombnega napada isto-časno, se je srečno povrnilo z letalci na Angleško.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto volja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedeljo in praznike.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1348

TAJNI RAZGOVORI ZA POMIRJENJE MED ČETNIKI IN PARTIZANI

C. L. Sulzberger, londonski poročevalec NYT, ki je že večkrat tekom zadnjih časov pisal o notranjem konfliktu med partizani in Mihajlovičevimi četniki, je spet napisal en članek, ki se glasi:

"Po več kot 18 mesecih presledne civilne vojne v Jugoslaviji, se je pričelo voditi tajna pogajanja med odposlanci generala Mihajloviča in gotovimi partizanskimi skupinami in izgleda so, da bo morda kaj uspeha.

"Razmotrivanja so se pričela na Mihajlovičovo pobudo in on je tudi poslal svoje odposlanca na določeni kraj sestanka. Partizanske enote, ki so zasedale pri razgovorih so iz sledečih predelov: Gorski Kotor, Primorje, Moslavina, Podravina, Zagorje in Dalmacija.

"Glavna partizanska sila — kateri je vojaški administrator Tito, civilni pa Ivan Ribar in katera je poznana pod imenom "Ljudska osvobodilna armada" — se ni udeležila teh razgovorov. Vseeno pa je dovolj vzroka verjeti, da je Mihajlovič pripravljen na spravo in če bodo prvi razgovori uspešni, zna priti do spojitve vseh patrijotičnih skupin, ki bodo potem nastopile enotno proti osišču.

"Medtem pa je ubežna vlada tukaj, (v Londonu) ki je bila tekom zadnjih nekaj tednov zapletena v skoro nenehljivo kabinetsko krizo, ugrinjana po tujih diplomatih, kakor tudi po gotovih jugoslovanskih skupinah, naj stori vse kar more, da se doseže premirje.

"Smatra se, da general Mihajlovič zahteva, da se združijo pod njegovim poveljstvom vse proti-osišne skupine v Hrvaški, vključno zgoraj imenovane, ker je on jugoslovanski vojni minister in vladni uradnik na terenu.

"Partizanski odposlanci so pokazali voljo do morebitnega sprejetja Mihajlovičevih pogojev, če ta poskrbi, da njegovi četniki v Dalmaciji in Primorju popolnoma in v vseh ožirih prenehajo sodelovati z Italijani, česar so obtoženi po partizanih, ter a o Mihajlovič prineh z novo kampanjo vojaških operacij proti nemščini in srbskim četam, ki so združene pod generalom Nedelcem v Srbiji, na meji katere je Mihajlovič s svojimi četniki. Partizani insistirajo, da mora biti njim dovoljeno, da uravnava vso njih lastne zadeve v predelih, ki jih imajo pod kontrolo, zlasti v kolikor se tiče Hrvaške.

"Domneva se, da obstaja možnost, da se doseže sporazum, ker ovire v obojestranskih zahtevah niso tolike, da bi jih ne bilo mogoče premagati. Razgovori so se vršili zgodaj v februarju in oločitev morda pride kmalu.

"Če se izcimijo iz teh diskuzij kakšni konkretni rezultati, bo s tem narejen prvi važni korak, da se konča ena od evropskih najnevarnejših situacij. Dokler so bili v domelah vključeni "Titovi" partizani, se ni moglo smatrati sporazuma za glavno važnost, ali upanje je, da če bodo uspešni sedanji razgovori, bodo morda temu sledili nadaljnji, ki bodo involvirali "Tito".

"Kabinetska kriza ubežne vlade se medtem kar nadaljuje brez določenih rezultatov, kljub skoro dnevnim posvetovanjem ministrov s kraljem Petrom. Obstaja tudi močno delovanje, da se imenuje Milana Grola, zmerne srbskega politikaša, za vnanelega ministra. Če se to zgodi, bo deloval Grol na tem, da bo orientiral svoje stališče na novi liniji, ki naj bi pustila vrata na stečaj odprta za popolno ukrajeno medsebojnih konfliktov partizanov in četnikov, ter za konsolidacijo britskega in ruskega stališča z ozirom na Jugoslavijo, ker vlada v tem pogledu še precej nejasnosti.

"Težava je, da dozdaj še ni bilo nič konkretnega iz vseh teh tajnih razgovorov niti iz kabinetskih sej, kljub temu je zdaj nekoliko več vzroka za optimistično gledanje na stvar, ker nagibi so zdaj zdravi.

"Partizani, ki so zastopani pri pogajanjih, so v glavnem Hrvatje, zato bo vsak sporazum, ki bo morda dosežen velikega pomena za bodoče prijateljstvo med Srbi in Hrvati, kar je temelj Jugoslavije. Mihajlovič bo najbrž moral izjaviti, da se v hrvaške zadeve ne bo vtičal.

"Nemci so proglasili Hrvaško za vojaško-zono in nemško vojaštvo, a pomočjo fašističnih nastav, je že pričelo ljuto kampanjo proti "Titovim" partizanom — tej največnji aktivni odporni skupini, ki je imela do nedavna svoj glavni stan v vladi v gorskem mestecu Bihaču. Nemci so s pomočjo svoje letalske sile (Luftwaffe) prišli partizane, da so se umaknili iz Bihača in iz Bosanske Petrovce, in pobegli so na stotine partizanov in civilistov, ter uničili vse vase, ki so jih zavzeli.

"Kljub temu se partizani borijo naprej. Umaknili so se v gore, kjer vzdržujejo svoje pozicije na istih črtah vzhle izgubi dolinskega ozemlja. Četniki se umikajo, jih ni mogoče zajeti in tako neprestano ogrožajo in trgajo sovražniku železniške in druge zveze.

"V Srbiji med Nedelčevci in Nemci je velika nervoznost vsled možnosti zavezniškega vpada in se skuša zato preprečiti splošno vstajo ljudstva, ki bi v takem slučaju sledilo Mihajloviču, s svarilom, da bi to pomenilo konec srbskega naroda.

"Prefekti vseh distriktov sedaj govorijo ljudstvu v tem smislu. Pred nedolgo je v Valjevu govoril prefekt Lukić takole:

"V naših gozdovih se se nabujajo bandite, ki se usvajajo za narodne osvoboditelje in ki so zavezani po letni propagandi

londonskega radija. Ti zapeljani sinovi našega ljudstva so vodeni po Mihajloviču, ter po mnogih drugih voditeljih, ki vršijo neodgovorne zločine in prelivajo plemenito kri naših seljakov v imenu nacionalizma in takomnenovalne borbe za svobodo.

"Kam bi ta svoboda koristila, če bodo ti zločini vodili v pogin vseh Srbov in destrukcijo vsega imetja? To so problemi o katerih moramo misliti. To je danes največja skrb generala Nedelca. V interesu celega srbskega naroda smo dolžni, da do ločno likvidiramo to delovanje."

Za našo Primorsko

Členjeno uredništvo:

Ker smatram, da je prav, da ste kot glasilo slovenskega javnega mnenja obveščeni o dogodkih v slovenskem političnem življenju med begunci iz starega kraja, Vam pošiljam prepis pisma, ki sem ga pisal predsedniku jugoslov. vlade Slobodanu Jovanoviču in prepis pisma ministru dr. Kreku.

Dostavljajoč Vam te prepise imam pred vsem namero, Vas informirati; nimam pa prav nič proti temu, da jih objavite, ako sodite, da bi bila objava koristna.

S spoštovanjem

Dr. Ivan M. Čok,
preds. "Jugoslov. odbora iz Italije."

Slobodan Jovanović,
preds. ministrskega sveta itd.
London, Anglija.

New York 20. jan. 1943.

Gospod predsednik:

Včeraj so prišli v moje roke neki slovenski časopisi, ki so tiskani v Ljubljani in ki so po podzemskih kanalih prispeli sem. Med ostalim sem v njih čital doslovni tekst dveh poročil, ki sta bili oddani preko londonskega radija. Ker so teksti isti v različnih časopisih, ne dvomim, da so točni.

Prvo poročilo je "sporočilo jugoslovanske vlade preko slovenskega narodnega vodstva v Londonu" Slovenecem, od 3. maja 1942. V njem se govori o odnosih jugoslovanske vlade do Slovencev in do situacije v Sloveniji. V prvi točki se ntrjuje in konstatira, da so Slovenci zastopani v vladi potem dveh ministrov ki vodijo "lovske narodne posle, v oalnih točkah se zavzema stališče vlade nasproti situaciji v Sloveniji.

Drugo sporočilo je govor podpredsednika vlade g. Kre-

ke od 23. maja 1942, v katerem g. Krek tudi, da med Slovenci raznih strank in struj v inozemstvu vlada sloga in da vzajemno sodelujejo. Dalje pravi: "Tako sodelujejo v našem Slovenskem Nar. Odboru dr. Ivan Čok, dr. Lavrin Gabrovšek, dr. Kuhar," itd.

Z ozirom na ta govor g. Kreka želim poudariti, da je 23. maja, ko je on bral ta govor, preteklo ravno mesec dni, odkar sem zapustil Anglijo in od-potoval v Ameriko. Slovenski Narodni Odbor v Londonu ni nikdar obstojal; vsaj meni o tem do danes ni nič znano.

Dalje želim poudariti, da ste obe izjavi bile podane brez mojeg znanja. Le to vem, da mi je letos poleti, ko je bil kralj v Ameriki, bilo rečeno od gotove informirane strani: "da je g. Krek bil prisiljen, da v nekem svojem govoru preko londonskega radija omenja tudi mene in to kot svojega prijatelja in sodelarca, ker je iz Slovenije dobil proteste od svoje lastne stranke, da se preko londonskega radija čujejo samo klerikalci in da se govori samo o njihovem delovanju, medtem ko se zna, da se v Londonu nahajajo tudi napredni Slovenci, zlasti pa dr. Čok."

Jasno je, da je izjava vlade od 3. maja dana po inicijativi g. Kreka. Dr. Krek je s temi izjavami nameraval pred Slovenci v domovini doseči dojem, da vsi Slovenci, ki se nahajajo v inozemstvu, sodelujejo složno. Tako bi zares moralo biti. To zahtevajo najsvetejši nacionalni interesi Slovencev. To zahtevajo današnje izvanredne prilike in strašne žrtve, ki jih prinašajo Slovenci. To zahtevajo Slovenci v domovini; to zahtevajo Slovenci v Ameriki; to zahtevajo najvitalnejši interesi Jugoslavije.

Na žalost, še slege in tega sodelovanja ni.

Tudi jaz, kakor g. Krek in g.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!
Št. M371—Na Marijanca, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Dugosme Univerzitetamburica orkester
Št. M375—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Kaprišek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSEICH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

Snoj, predstavljam del slovenskega naroda. Logično bi bilo in v duhu narodne sloge in potrebnega sodelovanja, ko bi vse narodne posle, ki se tičejo Slovencev, reševali skupno in sporazumno. Vsa moja prizadevanja da bi do tega prišlo, so ostala brezuspešna. V teku 20 mesecev odkar se vlada nahaja v begunstvu, nisem bil niti obveščen o delu ministrov Slovencev v vladi, še manj pa vprašan za svet. Se več. V svojem političnem delu in vrnjenju svoje misije, za katero sem od naroda poslan v inozemstvo, nisem imel nobene podpore od vlade, niti od ministrov Slovencev.

Da, bil sem direktno izključen od sodelovanja. Predstavnik Slovenke Ljudske Stranke, gg. Krek, Snaj, Gabrovšek in Kuhar so še maja 1941 v Jeruzalemu osnovali "Slovensko narodno vodstvo v inozemstvu" za vodstvo slovenskih narodnih poslov, a mene, ki sem se tudi nahajal v Jeruzalemu, o tem niso niti obvestili. Izvedel sem za to šele koncem oktobra 1941 v Londonu. Takoj sem šel k g. Kreku za pojasnilo. Opozoril sem ga, da oni štirje predstavljajo samo eno slovensko stranko in ne slovenski narod ako izključujejo od sodelovanja one Slovence, ki niso v njihovi stranki. Zahteval sem, da se tudi meni prizna pravica na sodelovanje v tem odboru. Dr. Krek je to odbil in je ostalo vse pri starem. Gotovo se še spominjate, gospod predsednik, da sem pri Vas protestiral (kakor tudi pri tedanjem predsedniku gen. Simoviču) in imenoval tako slovensko narodno vodstvo za navadno prevaro, metode g. Kreka pa fašistovske metode. Vi ste mi dali popolnoma prav in izrecno potrdili, da tudi Vi, smatrate metode g. Kreka za fašistovske. Na ta dejstva in ha te metode sem opozoril, menda razven enega ali dveh, tudi vse ostale člane vlade in vsi, katerim sem govoril, so jih obojejali. Vkljub temu ni bilo nič napravljeno, da bi se s temi metodami prestalo. Da, go spod predsednik, Vi ste celo dovolili, da to "Slovensko narodno vodstvo" pod avtoriteto vlade daje sporočila Slovincem in da to sporočilo izgleda kot rezultat sporazuma med vlado in tem "vodstvom" kot predstavnikom vseh Slovencev v inozemstvu.

Britanska vlada je — kakor ostalim zavezniškim — tudi jugoslovanski vladi odstopila pravico, da se poslužijo radija BBC. V okviru slovenskih emisij delajo Slovincem g. Krek ali oni, ki ga on odredi, vsako nedeljo politični pregled situacije in posebna sporočila. Jaz sem zahteval sodelovanje pri tem, da vem, kaj se Slovincem govori in da po potrebi tudi neka moja želja, ali moja misel pride do izraza. G. Krek je to odločno odbil. Jaz nisem smel znati, kakšna sporočila se dajajo Slovincem, ki so se pred mano skrivala. Gotovo ni bila namera britanske vlade dovoliti, da se ta njena institucija zlorabi od ene slovenske stranke na tak monopolistični način. Glavna odgovornost za to gre jugoslovanski vladi, ki je bila na to opozorjena, pa ni nič podvzela, da se to nepravilno stanje popravi.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Uspešna prireditve za RWR

V nedeljo, 28. februarja je priredil Jugoslovanski odbor za EWR veliko koncertno priredbo, na kateri so nastopili priznani umetniki in umetnice ter plesna skupina in dva pevski zbori, od katerih eden je bil Hebrejski pevski zbor, sestojel iz židovskih delavcev in delavk, ki pa so pokazali, da so prvovrstno izurjeni, ker nastopili so brez not in so zapeli vsega skupaj menda pet pesmi. Občinstvo jih je nagradilo za lepo petje s toplim odobravanjem.

Poteka programa ne mislim opisovati, a važno pa se mi zdi zabeležiti, da je bila udeležba velika, izredno velika, ker prostorna dvorana Manhattan Palace je bila napolnjena do zadnjega kotička. Prostovoljna kolektka je prinesla nad tisoč tristo dolarjev. Ta denar, kakor tudi vse kar se bo nabralo do 14. marca za RWR med narodnostni skupinami v New Yorku bo poslano Botkin bolnišnici v Moskvi.

Koncertna priredba se je vršila obenem tudi v počast 25. letnice Rdeče armade in to je privabilo skupaj toliko ljudi, ki so hoteli pokazati svoje simpatije do hrabre sovjetske vojske. Med udeleženci sem opazila, ko sem se včasih iz "firbea" mlo ozrla nazaj po dvorani,

Čeprav se poročila o stanju v Sloveniji, ki prihajajo vladi iz domovine, dostavljajo na razne adrese, pred mano so se skrivala. Jaz nisem videl niti slovenskih časopisov, ki so prihajali vladi v London.

To je samo nekoliko primerov o metodah dela ministrov Slovencev in "Slovenskega narodnega vodstva" v Londonu. Na kratko se te metode lahko reasumirajo takole: predstavniki Slovenske Ljudske Stranke, čeprav so legitimirani da predstavljajo samo svojo stranko, se prikazujejo kot edini in izključni predstavniki vseh Slovencev; a vlada jih kot take priznava.

Jaz sem kot predsednik važ-

(Nadaljevanje na 4. str.)

IŠČEM

žensko, siromašno, da bi z menoj živela. Imela bo dober dom, ker sem čisto sama s stanovanjem. Ženska naj bo Slovenka, znati mora tudi angleško pisati ter poštenega in zanesljivega znarčila. Jaz sem zahteval sodelovanje pri tem, da vem, kaj se Slovincem govori in da po potrebi tudi neka moja želja, ali moja misel pride do izraza. G. Krek je to odločno odbil. Jaz nisem smel znati, kakšna sporočila se dajajo Slovincem, ki so se pred mano skrivala. Gotovo ni bila namera britanske vlade dovoliti, da se ta njena institucija zlorabi od ene slovenske stranke na tak monopolistični način. Glavna odgovornost za to gre jugoslovanski vladi, ki je bila na to opozorjena, pa ni nič podvzela, da se to nepravilno stanje popravi.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kake jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki . . . Posluje že 48. leto

Članstvo \$7.800 Premoženje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. S. JEDNOTE ŽNAŠA 127.24%

Če hočete dobro skrbeti in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštini in najdaljši podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA, kjer se lahko zavarujete za smrtino, razno pokojnino, operacijo, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. S. JEDNOTA sprejema molke in denarje od 16. do 62. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svojo skriljo.

K. S. S. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate s danje dobo od \$100.00 do \$5,000.00.

K. S. S. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če se niti član ali članica ne morete in bogate katoliške podperne organizacije, potrudite se in pridite takaj.

Za polnosta o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice katoliških društev.

K. S. S. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street,
Joliet, Illinois

V VAŠI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI ŠE NAROČEN NA SLOVENSKI DNEVNIK. — KOT ZAVEDNI SLOVENE, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer biva in delajo Slovenci

Delegacija iz polja zlate rude pojde v Ottawo

Predstavniki oziroma zastopniki iz Kirkland Lake okrožja (Teck Township) bodo v kratkem odšli v Ottawo, da tam predložijo zahteve z ozirom na finančne potrebe omenjenega okrožja, ki bo moralo dobiti tozadevno pomoč in podporo ali direktno od vlade v Ottawi ali od provincialne administracije. Slednje je manj zaželjeno, ker bi to pomenilo, da preide okrožje pod nadzorstvo province z vidika finančnih zadev.

Da se odpošlje delegacija direktno v Ottawo, je bilo sklenjeno na skupni seji vseh predstavnikov okrožja, vključno s školske odbore ter strokovne zastopnike delavcev in javnosti sploh.

Tekom diskuzij je govoril tudi okrajni odbornik M. T. Maguire, ki se je izrazil, da je odločno proti temu, da bi okrožje prešlo pod provincialno kontrolo v pogledu okrajne uprave domačih zadev. Dejal je, da bi bilo proti vsakemu demokratskemu principu, če bi se

moral okraj, oziroma okrožje docela podrediti provincialni oblasti v kolikor se tiče upravljanja lokalnih financ, itd.

Ravno tako odločno pa se je izrazil proti pošiljanju delegacije v Ottawo odbornik Fred Farry, ki je rekel, da bo to pomenilo zgolj trošenje denarja, doseženega pa s tem ne bo nič.

Reeve Shipley je objasnila vso zadevo in namen sestanka, ter je dejala, da je bila na čelu delegacije, ki je šla v Toronto z namenom, da se ukrene nekaj z ozirom na finančni položaj okrožja, ki je zelo prizadeto zaradi zmanjšanja produkcije zlate rude, kar je omejilo dohodke okraja za 162 tisoč dolarjev, poleg tega pa se bila zmanjšana tudi nakazila za šole. Sicer občutijo finančno krizo vsi okraji province zaradi tega, ker je vlada posegla v davčne vire, ki so prej dobajali v okrožne uprave, vendar je to bolj občutiti v tem kraju, kot v nekaterih drugih in upati je, da bo vlada upoštevala tozadevne zahteve.

ODKRITELJ SREBRNEGA RUDNIKA UMR.

Kirkland Lake. — Charles Keely, ki je odkril po njem imenovan srebren rudnik, ki je eden od največjih v Kanadi, je bil najden mrtav v njegovi kabini pred nekaj dnevi. Star je bil 78 let.

Keely je trdil, da je odkril poleg tega velikega rudnika še šest drugih in svoj čas je bil tudi bogat, ter je na višku svoje materialne sreče podaril provinci ogromen kos srebrne rude, kateri je še sedaj razstavljen na ogled obiskovalcem v muzeju v Torontu. Ta kos rude je vreden tisoč dolarjev.

Toda materialni uspehi niso vedno stalni in tako je provinca skozi več let plačevala Keelyju pokojnino, da se je tako mogel preživljati. Ob smrti ni posedoval nobenega imetja.

ŽELI KONEC VOJNE.

Zopet se oglašim z naročnino, ki mi je potekla 20. t. m. List nam prinaša dosti žalostnih novic iz našega kraja, na primer od Velikih Lašč, odkoder sem doma. Da bi list vsaj to leto prinesel veselo novico, da je vojne konec.

Tone Hočevar,
Kirkland Lake, Ont., Can.

Note PIANO HARMONIKO KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Vocal cast)
SLOVENSKI FANTIE
SE BUM PRODALA
O JEZERU
K O L O
MIO VALLEY
SILVIA POLEA
CAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
PAVAV MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
OJKE NA VRTU
OJ, MARIČKA, POGLEJ
BARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA STAJERSKO
STAJERJE
HAPPY POLKA
OJ NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE SE MLADA
Po 25c komad:

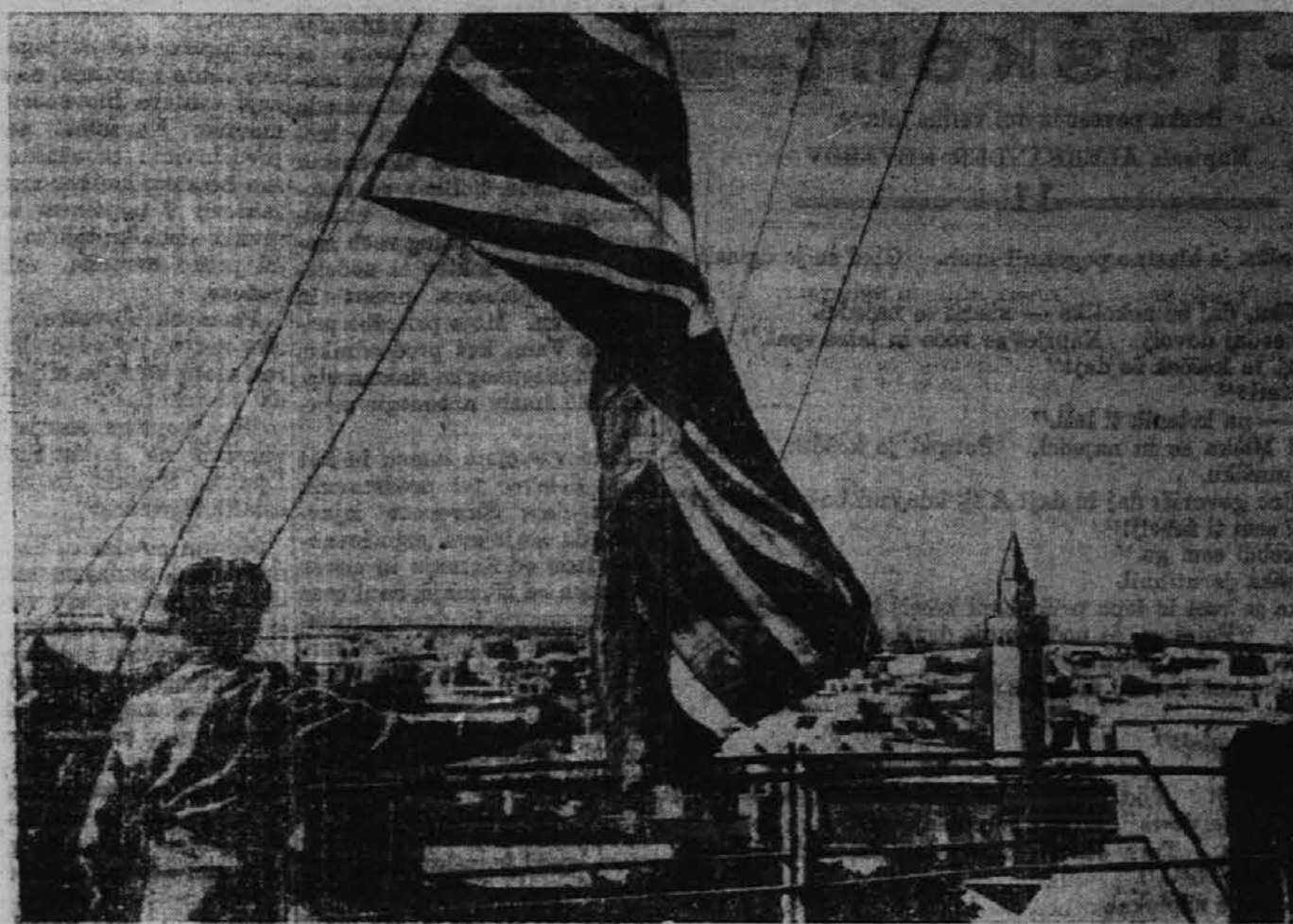
Zvezek 10 slovenskih
pesmi za piano harmo-
niko za \$1.—

Narodna pri-
KNIJARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 13th St. New York

Rojake prosimo, ko
pošljejo za naročnino,
da se poslužujejo —

UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam to priročno

RAZVITJE ANGLEŠKE ZASTAVE V TRIPOLISU

Angleški vojak razobeša angleško zastavo v Tripolisu, ko so angleške čete generala Montgomeryja vkorakale v mesto.

KAKO GLEDAJO NA MAST V OTTAWI

Vlada se zaveda bolj kot kdorkoli, kako važna je mast v vojnem času, ko se jo uporablja za izdelovanje streliva in za mnogotere druge stvari. Iz tega razloga je lahko umljivo, zakaj vlada ne vidi rada, da se meče stran neporabno mast ali toščo kakršnekoli vrste in gospodinje bodo bolj u-mele potrebo hranjenja masčob, ako se jim predeči vsa velika važnost in vloga, ki jo igra mast ne le v času vojne, pač pa tudi v vsakdanjem življenju normalnih časov.

Mast, ki se jo pridobiva iz rastlin, sočinja ali pa iz živalske toščice in iz rib, je edini vir glicerina, katerega se porablja pri izdelavi streliva, raznih zdravilskih mazil, itd. Izračunali so, da če bi dala vsaka oseba v Kanadi samo eno unčo nerabne masčobe tedensko, bi se nabralo iz tega okrog 36 milijonov funtov toščice za industrijalne in drugo uporabo. Kolikosa pomena je pa hranjenje vsake, za kuhno neporabne masti, se razvidi iz dejstva, da je treba deset funtov masti za izdelavo 49 krogel protizračnih topov. Za 150 protizračnih min je treba sto funtov glicerina in za izdelavo 780 funtovih bomb je tudi treba sto funtov glicerina, ravno tako je treba porabiti sto funtov glicerina za vsakih 780 ton rude, ki se jo izkoplje.

Maščoba ali toščica se uporablja pri izdelavi vseh mogočih predmetov, ki jih vsakdo vsak dan uporablja, bodisi v obleki, čevljih, pohištvu, raznih kremah itd. Kanada je nvažala velike količine toščice in olja iz Daljnega Vzhoda in ker je ta pot sedaj zaprta, je razumljivo, da se mora doma zelo hraniti vsa mast, ki jo je mogoče dobiti za industrijsko in drugo uporabo.

Poleg domačih potreb ima Kanada tudi obveznosti do svojih zaveznikov, katerim pomaga z dostavljanjem masčob in olja, posebno Rusiji, ki potrebuje ogromne množine masti in olja za svojo vojno industrijo, ter tudi za civilno uporabo.

Odkar so izostali dovozi iz Daljnega Vzhoda, ter drugih krajev, so domači večaki pričeli izdelovati olje in toščo iz najrazličnejših pridelkov in smol.

Letos se bo zelo povečal pridelok lanu, soja fižola, solčnih

JAVNA IZJAVA.

Vsled neupravičenih očitkov in trditvev proti častnemu predsedniku SANSa, Louisa Adamiču zaradi našega skupnega obiska dne 15. jan. 1943 pri državnem podtajniku Mr. Sumner Wellesu, in načelniku OSS, M. Podleju, izjavljamo podpisani člani in članica deputacije sledeče:

"Mr. Louis Adamič, ki je bil izvoljen na Slov. narodnem kongresu kot častni predstavnik Slovenskega narodnega kongresa, in ki je preskrbel, da je delegacija dobila dostop do preje omenjenih državnikov, ni nikakor govoril v svojem imenu. Vsak izmed nas ima pisano poročilo, ki je bilo sestavljeno v hotelu Willard, predno smo šli obiskat Mr. Wellesa in Poole-a.

"Mr. Adamič ni rekel, da Slovenci ne bomo sodelovali z ameriško vlado, ali da ne bomo kupovali vojnih bondov. Vse, kar se je govorilo, je bilo v zaslombo ameriških Slovencev. Poudarjalo se je lojalnost našega naroda do Amerike in do žrtev, ki jih v sedanji vojni doprinaša, da se tako po svojih močeh pomaga Ameriki do zmage.

"Vse, kar je bilo govorjeno, je bilo storjeno v dobri veri z dobrim namenom v korist ameriškim Slovincem in v pomoč slovenskemu narodu v starem kraju. Vse je bilo storjeno z najboljnim namenom narodu koristiti in tako sta tudi oba državnik poročila v enakem smislu sprejela. Državnik podtajnik Mr. Sumner Welles se je še celo izrazil, da bodo Slovenci v stari kraj po končani vojni bolj upoštevani, kot pa so bili upoštevani po kon-

rož in drugih rastlin, iz katerih je mogoče izdelovati olje. Medtem pa je treba varčevati z mastjo in prispevati vsako odvisno in neporabno mast za vojni napor. Gospodinje v Kanadi so dodaj v tem oziru dobro vršile svojo nalogo, toda kljub temu store lahko še veliko več, ako se pobrigajo, da stopijo v stik s prostovoljnimi tozadevnimi ženskimi odbori, ki so organizirani po vseh predelih dežele.

Dopisi

O KONGRESU AMERIŠKIH HRVATOV.

(JIC.) — Londonski radio je poročal naslednje o velikem kongresu ameriških Hrvatov v Chicagu:

"Na tem kongresu je bil opisan prispevek ameriških Hrvatov za stvar Amerike v vojni, njihov delež v ameriški vojski in na polju tovarniškega dela ter v vlaganju denarnih sredstev v vojne obveznice.

"Kongres je z vso jasnostjo pokazal, da hrvaški narod ni ma nobene skupnosti z izdajalcem Paveličem, katerega namen je uničiti z enim mahom hrvaški narod sam in edino Jugoslavijo. Pavelič je izdal Hrvaško, ko je izročil Italiji Dalmacijo a Madžarski Medmurnje.

Po tem uvodu je govornik prečital nekatere izmed resolucij, sprejetih na hrvaškem kongresu.

Ze delegacijo:

Marie Prislant, Janko N. Rogelj, Rev. K. Zakrajšek, Jos. Zalar Vinc. Cankar.

ZA RUSKI RELIEF.

Slovenska društva iz West Side Detroita, so sklenila, da priredimo veliko plesno veselico in shod za Ruski vojni relief. — Navzoči bodo govorniki, kakor senator Stanley Novak, tajnik Vseslovenskega kongresa George Perinski in drugi. Shod se prične ob 3. popoldne v nedeljo 7. marca v Slov. delavskem domu, 437 S. Liversala.

Cenjeni rojaki in rojakinje iz Detroita in okolice, iz Toledo in Windsor, Can., prav vsi ste lepo povabljeni, da se udeležite te veselice in s tem pokažete in pomagate hrabri ruski armadi, ki se tako neustrašeno bori za nas vse delavce in siromake celega sveta.

Odbor se trudi in pripravlja da bo vsem vstreženo, kolikor je sploh v današnjih razmerah mogoče.

Torej ne pozabite tega dneva, pridite gotovo, da ne bodo govorniki našli prazne dvorane. Pokažimo se, da smo sovražniki fašizma in nacizma, da smo za demokracijo in da vpoštevamo borbo rdeče armade.

Pozdrav vsem čitateljem lista "Glas Naroda"!

Na svidenje v nedeljo dne 7. marca!

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

ANGLEŠKO-JUGOSLOV. PARLAMENTARNI ODBOR.

(JIC.) — Pretekli teden se je sestel angleško-jugoslovanski parlamentarni odbor pod predsedništvom H. Mitchella. Seji je prisostvovalo preko 20 članov angleške spodnje hiše, in s strani Jugoslovancev člani vlade in jugoslov. politiki, ki se nahajajo v Londonu. Slobodan Jovanović je naglašal, da je Jugoslavija tudi v predvojni dobi spoštovala britanske kulturne ustanove in je izrazil svoje upanje, da bo Anglija po koncu vojne podpirala Jugoslavijo pri delu obnovitve.

V teku diskusije, ki je sledila, so angleški politiki stali v podporo Jugoslovancem vprašanja glede Jugoslavije. Seja je bila zaključena z govorom Mr. Randall-a, britanskega ambasadorja pri jugoslov. vladi.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

UNITED STATES WAR SAVINGS

BONDS IN STAMPS
KUPITE

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

UNITED STATES WAR SAVINGS

BONDS IN STAMPS
KUPITE

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

UNITED STATES WAR SAVINGS

BONDS IN STAMPS
KUPITE

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

UNITED STATES WAR SAVINGS

BONDS IN STAMPS
KUPITE

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

UNITED STATES WAR SAVINGS

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini
George W. Barnwell

Podlaga za mehniško manje si morete dobiti v to knjigo. Ta velika knjiga postaja in v starih poklicnih tiskalnicah dela mehanika. Razloži vse stvari, kar mora biti najbolji mehanik. Pojmanje vpraša vsakega stroja, orodja in mola, načrta (blue prints) — 1000 slik in tab. 878 str.

Cena \$1.98

Ne glede na to, ali ste šele početnik, Vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. **NAROČITE JO DANES!**

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 13th STREET NEW YORK CITY

SPISANA V ANGLEŠKEM JEZIKU

KNJIGA ZA STROKOVNO IZOBRAZBO

35 centov komad 3 za \$1.

MOJA DEKLE JE SE MLADA
Po 25c komad:

Zvezek 10 slovenskih pesmi za piano harmoniko za \$1.—

Narodna pri-
KNIJARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 13th St. New York

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —

UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER,
ako je vam to priročno

RAZVITJE ANGLEŠKE ZASTAVE V TRIPOLISU

Angleški vojak razobeša angleško zastavo v Tripolisu, ko so angleške čete generala Montgomeryja vkorakale v mesto.

KAKO GLEDAJO NA MAST V OTTAWI

Vlada se zaveda bolj kot kdorkoli, kako važna je mast v vojnem času, ko se jo uporablja za izdelovanje streliva in za mnogotere druge stvari.

JAVNA IZJAVA.

Vsled neupravičenih očitkov in trditvev proti častnemu predsedniku SANSa, Louisa Adamiču zaradi našega skupnega obiska dne 15. jan. 1943 pri državnem podtajniku Mr. Sumner Wellesu, in načelniku OSS, M. Podleju, izjavljamo podpisani člani in članica deputacije sledeče:

O KONGRESU AMERIŠKIH HRVATOV.

(JIC.) — Londonski radio je poročal naslednje o velikem kongresu ameriških Hrvatov v Chicagu:

"Na tem kongresu je bil opisan prispevek ameriških Hrvatov za stvar Amerike v vojni, njihov delež v ameriški vojski in na polju tovarniškega dela ter v vlaganju denarnih sredstev v vojne obveznice.

"Kongres je z vso jasnostjo pokazal, da hrvaški narod ni ma nobene skupnosti z izdajalcem Paveličem, katerega namen je uničiti z enim mahom hrvaški narod sam in edino Jugoslavijo. Pavelič je izdal Hrvaško, ko je izročil Italiji Dalmacijo a Madžarski Medmurnje.

Po tem uvodu je govornik prečital nekatere izmed resolucij, sprejetih na hrvaškem kongresu.

Ze delegacijo:

Marie Prislant, Janko N. Rogelj, Rev. K. Zakrajšek, Jos. Zalar Vinc. Cankar.

ZA RUSKI RELIEF.

Slovenska društva iz West Side Detroita, so sklenila, da priredimo veliko plesno veselico in shod za Ruski vojni relief. — Navzoči bodo govorniki, kakor senator Stanley Novak, tajnik Vseslovenskega kongresa George Perinski in drugi. Shod se prične ob 3. popoldne v nedeljo 7. marca v Slov. delavskem domu, 437 S. Liversala.

Cenjeni rojaki in rojakinje iz Detroita in okolice, iz Toledo in Windsor, Can., prav vsi ste lepo povabljeni, da se udeležite te veselice in s tem pokažete in pomagate hrabri ruski armadi, ki se tako neustrašeno bori za nas vse delavce in siromake celega sveta.

Odbor se trudi in pripravlja da bo vsem vstreženo, kolikor je sploh v današnjih razmerah mogoče.

Torej ne pozabite tega dneva, pridite gotovo, da ne bodo govorniki našli prazne dvorane. Pokažimo se, da smo sovražniki fašizma in nacizma, da smo za demokracijo in da vpoštevamo borbo rdeče armade.

Pozdrav vsem čitateljem lista "Glas Naroda"!

Na svidenje v nedeljo dne 7. marca!

Frank Urbančič,
Detroit, Mich.

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

11

Serjoška je hlastno pogoltnil kruh. Glad se je oglasil še slineje.

"Miška, daj še nekoliko — nisem se najedel.

"Za sedaj dovolj. Napiješ se vode in ležeš spat."

"Glej, ta košček še daj!"

"Kateri?"

"Ta — na kolenih ti leži."

Tudi Miška se ni najedel. Potipal je košček, ki ga je ukradel muhiku.

"Vedno govoriš: daj in daj! A ti, kdaj mi boš ti vračal?"

"Daj sem ti žebelj!"

"Izžrebal sem ga."

Serjoška je utihnil.

Miška je vzel iz žepa prižreban žebelj in mu ga je vrget pod nogo.

"Pojej ga, če nečeš moje družbe."

Dolgo sta oba molčala.

"Koliko koščkov mi dolguješ?"

"Tri."

"Glej ga, glej!"

"Koliko?"

"Izračunaj! Med potoma, ko sva počivala, sem ti dal en košček. Na postaji, ko sva se odpeljala, dva. Sedaj zopet dva koščka. Torej štiri. Nisem tak, da bi ti rekel več, kot je v resnici bilo."

Serjoška je zapliskal.

"V števili me zviha."

Ponoči je deževalo. Preplavilo je ves prostor, kjer so bili muhiki in babe. Zakadila so se ognjišča, nekje so se jezno zmerjali. Nekdo je kričal v temi.

"Tam je krompir!"

"Kje je krompir?"

Cele čete so zbežale na postajo, zbežale pod vagone. Samo

mo babo, ki je ostala na prostoru, je ježno zmerjala:

"Nikolaj, kam so te odveli hudiči?"

Dolgo sta brodirala Miška in Serjoška po lužah, spodtikala se ob jame. Prišla sta pozno na kolodvor. Sesti ni bilo kam.

Stisnila sta se k steni hodnika, sedla na tla. Serjoška je bolel trebuh.

"Miška, na stran moram."

"Zopet na stran! Reži hitro!"

"Pojd z menoj!"

Miška je nejevoljno pljunil. Ujezil se.

"Kako čuden si, Serjoška! Tebi je potreba, pa kličeš mene. Saj tu ni vozkov — ne ugriznejo te."

Menda deseti je Serjoška že takel, se krčil, jokal in zopet v upadlim razburjenjem glasom rekel:

"Miška, kar teče iz mene!"

"Ne krči se."

"Ne krčim se — samo teče."

"Požiraj slino."

"Čreva se mi obračajo."

Miški se je za malo zdelo, ukvarjati se s takimi stvarmi. Rekel je z lesenim glasom:

"Bo že minilo. Samo ne misli na to. Grižo imaš radi slabe vode."

Serjoška ni mislil. Trepetajoč se je stisnil k tovarišu, da bi se nekoliko segrel. Zapiral je oči.

"Zebe me!"

V mračnem svitu svetilk so padale debeli kaplje dežja, pljusale v lužah, bobnale po strohi postaje. Pribežal je človek v usnjenem suknju, v hodniku trčil s peto ob peto, stopil Serjoška na nogo.

Serjoška je zajokal. Miška je nategnil star očetov suknjo do nšes in gledal utrujeno.

"Zakaj jokaš, Serjoška?"

"Zebe me. Glava me boli."

Da bi se kaj ne zgodilo. Miška se je preril med ljudi in zakričal:

"Sodrug, naj se pogreje bolan deček!"

Nikdo ni odgovoril.

Tedaj je Miška posegel po zvijači. Prijel je Serjoško za roko in zakričal še glasneje:

"Pustite!"

"Kdo je?"

"K mami greva!"

Prerila sta se v kot k vreči kmetice. Zakričala je:

"Kam sta se stisnila? Misliš mar, da sem vaju čakala?"

Ako treba z zvijačo, tedaj z zvijačo. Brez zvijače ne gre. Nikoli še ni bilo v Miški takšnega glasu kakor sedaj. Tako hubezno je govoril:

"Tetka, ali si buzuška?"

"Proč od vreče!"

"Ne dotakneva se je."

Zraven sedeči muhik je rekel, ne da bi dvignil glavo:

"Za lase ga potegni, da bo vedel."

"Mater sva izgrubila, a oče je umrl za lakoto."

Zopet je rekel muhik, ne da bi dvignil glavo:

"Tudi jaz sem sirota in hodim brez očeta."

Miška se je segrel pri vrečah in malone zadremal. Že je hotel prav zaspati, kar zakriči Serjoška kakor brez uma:

"Kirgiz!"

Otrok pri kmetici je zajokal. Jezno je rekla:

"Ne kriči, otroka mi prestrašiš!"

A Serjoška je zopet zakričal:

"Gori!"

Zavedel se je in si želel 'na stran.' Potem je tilho zastokal in nagnil glavo na kolena.

Miška je ves obupan zaprl oči.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Za našo Primorsko

(Nadaljevanje z 2. str.)

ne in zaslužne organizacije "Jugoslovanskega Odbora iz Italije" i kot predstavnik enega dela Slovencev od naroda poslan v posebni misiji v inoemstvo toliko od slovenskih članov vlade, kolikor od takozvanega "slovenskega narodnega vodstva", poleg vseh možnih ponovnih zahtev za sodelovanje, popolnoma prezrt in bojkotiran. Moje pritožbe prinesene Vam, kot predsedniku, kakor tudi mnogim članom vlade, niso imele nobenega uspeha.

Zato v svojem imenu in kot javni delavec ter predstavnik enega dela Slovencev izjavljam, da so izjava jugoslovanske vlade od 3. maja in govor g. Kreka od 23. maja, dani brez mojega znanja in da se z njimi ne strinjam. Dalje izjavljam, da na žalost sloge in solidarnega sodelovanja med predstavniki Slovencev v inoemstvu ni, ker ga odklanjajo predstavniki Slov. ljudske Stranke.

Protestiram proti zgoraj citirani izjavi jugoslovanske vlade od 3. maja, kakor tudi proti govoru dr. Kreka od 23. maja, ker bazirajo na neresnici.

Gospod predsednik! Dokler sem bil v Londonu, sem imel ponovno priliko opozoriti Vas na vest iz domovine, da Slovenci niso zadovoljni z zastopstvom v vladi. Te vesti so prišle ne samo iz naprednih krogov, ampak tudi iz krogov stranke, kateri pripada g. Krek. Najvažnejši je sklep predstavnikov vseh slovenskih strank, napravljen še poleti 1941 v Ljubljani, ki je bil dostavljen g. Kreku in katerega prepis sem jaz Vam, gospod predsednik osebno izročil. Vse slovenske stranke vključno tudi seveda Slovensko ljudsko Stranko, so enoglasno sklenile "da se mora vodstvo slovenskih narodnih poslov in slovenskega zastopstva v vladi v Londonu sestaviti tako, da pride med bivšimi političnimi strankami sloga do izraza." Celo ameriški Slovenci čeprav ameriški državljani, so se obr-

nihi preko Vas na jugoslovansko vlado s prošnjo, da se uvažuje zahteva Slovencev iz domovine. Na žalost se toliko predstavnikov Slovenske ljudske Stranke kolikor merodajni faktorji v popolnem nasprotju z demokratičnimi načeli, šli preko narodne volje Slovencev.

Postopek Slovencev v vladi, ako mu ni povod osebnih interes, mora imeti za cilj samo to, da se izkoristijo abnormalne prilike vojnega stanja in begunstva na korist Slovenske ljudske Stranke in na škodo ostalih Slovencev.

Moram poudariti, da se tudi drugače ne strinjam niti s politiko jugoslovanske vlade, niti s politiko Slovencev v njej. Ker bi Slovenci v domovini na podlagi zgoraj citiranih izjav od 3. in 23. maja mogli sklepati da nosim odgovornost solidarnosti s slovenskimi člani vlade, izjavljam na temelju zgoraj iznešenega, da se razume samo po sebi, da jaz za to politiko ne nosim nobene odgovornosti. Moja vest mi nalaga, da z obzirnost na svoj narod in na Jugoslavijo, kakor tudi na odgovornost za svoje delo, Vam to sporočam in zahtevam, da odredite, da se to moje pismo na slovenskem jeziku v celoti prečita prvo prihodnjo nedeljo, ko se običajno daje slovenska emisija preko londonskega radia BBC.

Izvolite sprejeti, g. predsednik, tudi ob tej priliki izraz mojega globokega spoštovanja.

Dr. Ivan M. Čok, preds. "Jugoslov. Odbora iz Italije."

Dr. Miha RČek, podpreds. jugoslov. vlade London.

20. jan. 1943.

Gospod minister:—

Istočasno s tem pismom, pišem pismo g. predsedniku vlade Slobodanu Jovanoviću, katerega prepis Vam prilagam, ker se tiče Vas in Vašega delovanja.

Odkar sem prišel v Jeruzalemu 1. maja 1941 v stik z jugoslovansko vlado, sem prosil in zahteval, da se uredi odnosaj med mano in njo. Na žalost, do danes zastoj.

Gotovo se pa ne spominjate, da smo prišli v Jeruzalem nekoga večera junija meseca 1941 k Vam predstavniki "Jugoslovanskega odbora iz Italije." Bilo nas je pet in smo Vas prosili za sporazumno in odsko delovanje v vseh stvareh, ki se tičejo Julijske Krajine, pa tudi Slovencev in Jugoslavije. Vi ste obljubili sodelovati z nami in urediti svoje delovanje tako, da bo sporazumno in harmonično z našim. Meni kot predsedniku ste celo obljubili, da mi boste posiljali pismena poročila o situaciji in o svojem delovanju.

Na žalost, dejanja so bila popolnoma drugačna. Sami ste vse reševali in vso moč, ki Vam jo je dajal položaj v vladi, izrabili izključno za sebe in svoje strankarske prijatelje. Ne o primorskem vprašanju, ne o nobenem jugoslovanskem vprašanju, ne o važnih političnih zadevah, ne o zadevah manjšega znanja, se niste nikdar z mano posvetovali. Pri tem ste javno vedno vse ostale Slovence pozivali na "slogo."

To stanje je ostalo nespremenjeno, odkar sem se preselil v Ameriko.

Da se mi ne bo reklo, da rušim slogo, nisem svojih opravičenih pritožb iznašal v javnost.

Nisem pa računal, da boste šli tako daleč, kakor ste to storili s takozvano "vladno izjavo" od 3. maja in s svojim govorom od 23. maja 1942 za ka-

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

AMERICAN
WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje pomembnih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjavano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšlo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prisrčnosti POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitek bral lovec, ker navede in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so poplanske živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednji ribič, ker so v knjigi našteje vse RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in priporočanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, kače in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratiških vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; celavrst narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzora

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatero napačno ali vprašanje, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skrbno svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

VOJAKI IN MORNARKE.

Naša dobro poznana mladenka Miss Pauline Shubelj, hčerka pok. Jožefa Shubelja in Pauline, omož. Shutte, je bila sprejeta v ameriško mornarico. Naša Pauline je prestala skušnjo in pa zdravstveno stanje sto odstotno. Sedaj pa le še čaka, kdaj jo pokličejo, in kakor sem zvedel, kaj kmalu. To je prva Slovenka iz New Yorka, da je "potrjena" k vojakom.

Druge naselbine se že ponašajo s "vojakinjami" vendar naša agilna in najbolj zavedna Slovenka, je prva iz velikega New Yorka. Naši bodoči mornariki želimo vse najboljše v novi mornariški suknji, in pa srečen povratak k svoji mami in med nas newyorške Slovence.

Ravno tako se poslavlja od nas Končanov fant, potrjen je bil pretečeni četrtek, prihodnji teden bo pa že "ajrnikal." To bodo mama Pepca žalostni, saj so že zadnjič se prav kielo držali, ko so samo omenili, da je fant dovolj star. No, pa saj vedo Mrs. Končan, da v Ameriki vzamejo cvet mladosti, zato naj bodo kar ponosni, da imajo tako fajn fanta od fare. Pri Osolnikovih se tudi ne

kako "troštarijo," da bo šel še eden, morda tam drugi teden bo Lojze oblekel novo suknjo, tako, da bo ostal doma samo še Tone.

Slišal sem, da bo na Osmi maskaradna veselica v nedeljo dne 7. marca; pravijo, da bo vsega dovolj, pa saj vemo, da so veselice na Osmi vedno dobro obiskane. Mogoče bom šel tudi jaz v maskare in se potrudil dobiti prvo nagrado.

Pozdrav vsem!
Poročevalec.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Ramo, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedina država.

Cena knjižice je samo 50 centov, in se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

Nepotrebno trošenje denarja v vojnem času je podzvestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde, namesto, da trošite denar po nepotrebnem.